

Universitätsbibliothek Paderborn

Homiliæ Qvadragesimales Reverendissimi D.ni P. F. Hieronymi Baptistæ De Lanvza Venerabilis memoriæ Episcopi Barbastrensis & Albarrazini, Ord. FF. Prædicatorum

Ex Hispanico idiomate in latinum perfectè fideliterq[ue] iuxta posteriorem omnium, nouamq[ue] editionem translatae, & ab innumeris cùm S. Scripturæ, tùm SS. Patrum typographicis erroribus emendatæ ... cum triplici Indice ...

Lanuza, Jerónimo Bautista de

Antverpiæ, 1649

§.19. Hoc cognoscere, quod Mea doctrina non est mea, est velut oleum, ob cuius defectum quinque virgines stultæ suisse perhibentur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53104](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53104)

ster Card. Caieta. legit e. Vere ad Dominum opera
 tua. Et ex Hebraeo: *Volue ad Dominum opera*
tua. q. d. Visne prudentes sentiet hoc est: *Dirige*
cogitationes tuas. Omnia volue ad Dominum ope-
 ra, quia sua esse confitendo: *Omnia opera vestra*
operantur et nobis Domine.
 11. Hoc in Patriarcha Ioseph mirabiliter peccatum
 esse conspicimus: Carpe enim videtur intelli-
 gis impudica frontis dominæ suæ circumectus,
 quæ nunquam potuit reus maculare castitatem.
 Speandas offert Deus in somnis Regi Pharao-
 nis septem illas arbas, septemque boves grassio-
 res: & alias septem de contra macilentas: curio-
 sus inquit huius somni significationem: in
 vinum omnes conuocantur Ægypti: dñi & ar-
 ruspices: nec est qui somnum explicet, dum-
 que soluat. Inducatur Regi carceribus: acere
 constructum diuitem non vulgaris sapientia vi-
 rum: eorum se præcipit eum adduci: quem sic
 affatur: *Vidi somnia nec est qui edisserat, qua au-*
ditus te sapientissime conyere. Notamus verbum
 illud *Conyere.* Nærae Iulianus historiographus
 quod Rex hoc sibi persuaderet, explicare posse
 omnia: procedere ab homine prudenti, iudicio
 sagaci prædico, qui nosset unum alteri sapientis-
 simè conferre: quocirca, quando Rex somnia
 viderat, inquit, prudentissimos quosque conuo-
 cauit, & sagacioris ingenij ad coniecturam ca-
 piendam, hæc illis conferendo: *Misit ad omnes*
coniectores Ægypti: credidit autem Ioseph impu-
 gno actione ingenio natum, & doctis iudi-
 cij dote seclitissimum, qui seiret conyere, Re-
 gique rectè somnium interpretari. Cui sic Ioseph:
Asque me Deus respondebit prospera Pharaonis.
 ni. Transfert Chaldaus: *Non ex sapientia mea sed*
in facie Domini respondebitur pax Pharaoni. Et Sym-
 machus, ut notat D. Hieron. cuius lectionem
 sequitur D. Chrylost. sic scribit: *Non ego sed Deus*
respondebit pacem Pharaoni. q. d. Rex potentis-
 simè sic est tua tibi somnia, declarabo, atque ad
 hoc mihi sapientia abunde suppetit: porro ne
 credideris, hanc esse meam, aut meo labore
 mihi conquistam, sed diuinæ gratiæ opus agnosce,
 quam tibi confert, præstolens tibi, quæ
 ventura disposuit, & suum mihi largitus est fa-
 uorem illa declarandi: *Qua facturus est Deus*
ostendit Pharaoni. Totum hoc diuinæ suæ gratiæ
 opus est, nec meæ adscribendum sapientiæ, non
 meo ingenio, non iudicio. Merito mirantur om-
 nes, quam solide huic doctrinæ SS. illi Patriar-
 chæ inuenerunt, veluti ita necessitate, ut ex illa
 procederet, quo frequenter illi, eorumque
 uxores mulieres nobilissimæ, illam quoque in præ-

xim redigentes, imponendo filijs suis nomina.
 Facinus vt consideratione dignissimum, à D.
 Chrylostomo fusc enucleatum. Erras, inquit ille,
 si credideris, quod dum Deus feminas illas filijs
 sic emendat, illis nomina casu sortuito, vel tantum
 ad patres auoque reflectentes imposuerint: eorum
 eos nomine compellantes, vt nobis mos est sed
 cognoscentes, filios esse dona gratiæ ac misericor-
 diæ diuinæ: talia illis nomina imponebant,
 quibus illam manifestarent, quatenus semper eos
 aut viderent aut nominarent, illam facerentur,
 & ipsi illis nominibus patitur de illa deo gratias
 rependerent.
 Hoc Eua fecisse scribitur ab ipsis mundi in-
 cunabulis cum eum videret Abelem filium suum
 fratrem Caini magnum tuendum, ac cepto à deo
 altero filio, *locavit nomen eius Seth dicens: Quod*
mihi Deus semen alium pro Abelo. Deo agnoscit mi-
 sericordiam: inquit D. Chryl. quia se deo
 lacrabatur honoratam, vt debeat Abeli ilico al-
 tatum illi sufficeret filium, qui vacuum imple-
 ret, quod Abel per mortem reliquerat, quocirca,
 nomen illi posuit Seth, quod significat suppositus,
 subrogatus, quia in locum Abel subrogatur
 vt semper dum eum videret, vel vocaret, agnos-
 ceret ac faceret filium illum opus esse diuinæ
 misericordiæ. Porro sagax est: quod in Pa-
 triarcha Iacobi notatur aduertimus. Ex matris
 consilio proficiscitur, vt scilicet in fratre suo Esau
 persecutioibus carilque in oribus saluum eri-
 peret, de domo paterna digressus ad Laban auen-
 culum matris fratram in Mesopotamiam: quem
 ipse duabus filiabus suis Lia & Rachel locauit
 in matrimonium. Ambæ sterilitatis viro labora-
 bant, quia sic sentit T. Leodor. Dei consilium
 fuit, vt omnes illæ celeberrimas mulieres Sara,
 Rebecca, Lia, Rachel steriles essent, per quas
 Dei populus augmentum sumeret, vt manifestè
 patet, illius gentis propagationem singulari
 prodigiosa, ac diuinâ fuit providentiâ. Rachel
 pietatidinis formâ solem referebat, Lia vero
 oculorum erat lipi iudine deformis, vt de Iacob
 teum amoris sui affectum, collegit in Rachel
 Liam despiciens. Lia se à marito minoris habitâ
 ingenuitatis ad Deum per preces confugit: hoc
 etenim, o Domine, vincium est medium in ves-
 tra desolationis cum maritus vellitis opprobri-
 que remedium. Adest illi Deus comitem red-
 dens vtriusque sanguinem (inquit D. Chrylost.)
 vt Iacob æquali Liam cum Rachel amore profe-
 quetur, Liam fecundam reddidit: vt h. Iacob
 Rachel vt venturam illi gereret, Liam vt fecundâ
 adamaret: *Videns autem Dominus quod despiceret*
 Liam.

Ista. 6.

Gen. 41.

Lib. 36.

V.

Ioseph

sapientiam

suum

Deo

refert

accep-

tam.

Lib. de

99.

Hebra.

sequitur

respondebit

pacem

Pharaoni.

q. d.

Rex

potentis-

simè

sic est

tua tibi

somnia,

declarabo,

atque ad

hoc mihi

sapientia

abundè

suppetit:

porro ne

credideris,

hanc esse

meam,

aut meo

labore

mihi

conquistam,

sed diuinæ

gratiæ opus

agnosce,

quam tibi

confert,

præstolens

tibi, quæ

ventura

disposuit,

& suum

mihi

largitus

est fa-

uorem

illa

declarandi:

Qua

facturus

est Deus

ostendit

Pharaoni.

Totum

hoc

diuinæ

suæ

gratiæ

opus

est, nec

meæ

adscribendum

sapientiæ,

non

meo

ingenio,

non

iudicio.

Merito

mirantur

omnes,

quam

solide

huic

doctrinæ

SS. illi

Patriar-

chæ

inuenerunt,

veluti

ita

necessitate,

vt

ex

illa

procederet,

quo

frequenter

illi,

eorumque

uxores

mulieres

nobilissimæ,

illam

quoque

in præ-

sentibus

illis

nomina

casu

sortuito,

vel

tantum

ad

patres

auoque

reflectentes

imposuerint:

eorum

eos

nomine

compellantes,

vt

nobis

mos

est

sed

cognoscentes,

filios

esse

dona

gratiæ

ac

misericor-

diæ

diuinæ:

taliam

illis

nomina

imponebant,

quibus

illam

manifestarent,

quatenus

semper

eos

aut

viderent

aut

nominarent,

illam

facerentur,

&

ipsi

illis

nomini-

bibus

patitur

de

illa

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

de

VIII. **Leam**, operum vultus eius (nota sterilitatis macula) **Sotere** sterili permanentem: Sicut patet primogenitum illi; nomen indidit **Ruben**: quoniam enim nomen impositum patribus convenit, et illos matres illae praevenerant: quia ut sterilitatis opprobrium pateatur, sibi magis propriam considerant hoc beneficium a Deo concessum filios illis largientis: **Ruben** ex mente D. Hier. significat **Filius viscerum**. Quia de causa hoc illi nomen imponitur: **Quia** viscerum **Deus** humanitatem meam (respondet illas, videlicet cum D. Chry. **quam gratias multas**: quia spectas filium a Deo praefata misericordiam illam benigne oculo condescendit hoc filii nomen appellare: ut quatenus filius sibi occurreret, illud nomen vocaret hanc cogeretur gratias Deo benediceret. Post haec & alium fecundam parit, illique nomen indidit **Simcon**, quod significat: ex interpretacione D. Hier. **audis** id est: **audieris** aliquid rationem: **Quoniam** **audisti me Dominus** (sic iterum D. Chryl.) **Attendite** quomodo persequitur **gratias** agit **Dominus**. **Quoniam** **audisti me Dominus** **haberi** **contempsisti**, **addisti** **etiam** **mihi**. Hoc ipsum in reliquis filijs benevolentis observantiam tertium vocant: **Levi** id est: **audientis** per Dei gratiam ac misericordiam illis procedentibus: & quartum compellit **Isidus** id est: **confessionis** seu gratiarum actio, si D. Hier. credimus, & quatenus ob rem **Deus** modo **confitebor** **Dominus**. De eodem commendatur & **Rachel** soror eius, quae cum sterilitatis vitium toto septennio sustinisset, petens invidens lacrymis filiorum fructibus intercedens tandem ob frequentes suas matrisque lacrimas orationes, fructu venit a Deo cum latuit est etiam videri: sicut D. Chryl. medium hoc opportunitum, illos a Deo continuis postulat precibus, ut si iudicet expediens, illis concedat, nec alio fine querendi sunt & optandi, quam si saluti sic expediat. Preces effudit **Rachel** **serenas**, & pro votis exaudiri promeruit: **Recordatus** **Dominus** **Rachelis** **exaudiuit** **eam** & **aperuit** **vulvum** **eius**. Concepit igitur peperitque **septa** **filium**, cui nomen **Ioseph** imponitur, quod augmentum non dubites interpretari, & de misericordia Dei mater confidit, ut qui primum dederat, mater secundum superadderet, **addisti** **mihi** **Dominus** **filium** **alterum**. Tantum est ac si pro recepto dono gratias revertit, ideoque speraret & alterum mater obtineret. Idem expendit D. Chryl. in ipso **Ioseph**, cui cum **Deus** in omnibus assistit, benedixisset, tot patienter toleratis afflictionibus, ita ut ad summam euectus dignitatem regia per totam **Aegyptum** imperaret auctoritate, primogenitum suum **Massem** appellari voluit, quod sonat oblivionem:

dicens: **Oblivisci** **me** **fuit** **Deus**, **omnium** **laborum** **meorum**. **Nam** **vero** **secundum** **nomen** **insignit** **Ephraim**, quod inferre augmentum dicendo: **Crescere** **me** **feci** **Deus** **Et**, **Attende** **hic**: **scum** **D. Chryl.** **viri** **religionem** **et** **piratam**, quoniam **vocabulo** **filij** **memoriam** **omnium** **indidit**, **ut** **ei** **perpetuas** **gratias** **aperet**: **si** **mile** **quid** **spectamus** **in** **Moyse**, qui de **Aegypto** **profugus**, ob invidiam sibi a **Pharaone** **tractus** **in** **terram** **recessit**. **Madian**, duxitque uxorem **filiam** **Madianitae** **sacerdotis** **illius** **regionis**, ex qua cum **filium** **procreasset** **natum** **appellavit** **Gersem** **quod** **signat** **peregrinatum** **in** **terra** **ut** **faceret** **aliena** **Dei** **illud** **votum** **benedixit**, **vocavit** **eum** **Gersem** **dicens**: **Athena** **sum** **in** **terra** **aliena**. **Gemit** **ex** **illa** **de** **alterum**, **vocavit** **que** **nomen** **eius** **in** **hebraeo** **quod** **he** **vertitur**: **Deus** **adunator** **meus**. **Vocavit** **Et** **hebraeo** **dicens**: **Deus** **anim** **patris** **mei** **adunator**. **Et** **cepit** **me** **de** **manu** **Pharaonis**.

Itaque non sufficiebat viris istis pietate conspiciens Deo gratias reddere quando illos de tribulacionibus benignus eruebat, lacrum eorum successibus eventum tribuebat, filijs fecundabat: in super volebat ut haec gratitudo non esse brevior, quam ipsa filiorum vita, nec filiorum vita duntaxat quam ipsa gratitudo: ipseque filij inquit D. Chryl. ut quaedam columnae viderent erectae, in quas dum oculos conijcerent, & ipsis eorum nomina ipsosque vel viderent, vel vocarent, prolatentur, intuerentur, & consistere: **Dominus** **misericordias**, **pariterque** **illis** **gratias** **remitteret**, **agnoscentes** **haec** **omnia** **bona** **dona** **supremi** **esse** **largitoris**. **Hoc** **tibi** **agendum** **pro** **salute**, **si** **hij**, **bonis**, **dignitate**, **sacris** **operibus**, **pietatis** **cogitationibus**, **luculentibus**, **quos** **pro** **peccatis** **appellat**, **cognosco** **eo** **modo** **ut** **haec** **esse** **bona**, **ut** **pietate** **habetis** **in** **coelestibus** **opera** **misericordiae**, **neque** **non** **si** **gratia** **effectus** **admirabiles**.

Hinc tertio collige orationem quam fundere debet ille, qui bona omnia Dei esse cognoscit, & divina opera gratias, ut inquitur pro cunctis supplicet, oret. Deumque intueatur, ut sibi sit propitius, & sanctorum possit iustitia, ut intercedant, nec non viri fidei Catholice, qui firmiter credit, nullum esse motum voluntatis ad bonum, si Deus auxilio suo efficaci illum nequaquam operetur, petat eum **Ecclesias** **Nostras** **ad** **se** **rebelles** **compelli** **voluntatis**. Hinc quarto nascitur patientia, quando salus languescit, honor vilescit, opes minuantur, vita terminatur: tibi persuadens Deum esse qui ut horum omnium auctor, haec ex libera meraque sua largitur bonitate, quodque sicut illa ex sua tribuit misericordia, sic de auctore nullam

D. Chryl.

Tom. 1.

Exe. 1.

22.

XI.

Grati-
tudo
laudo-
tur.

X.

Gravidus
Dei pro-
donis
luis.

nullam committit iniustitiam, dicatque cum S.
 Iob: Dominus dedit, Dominus abstulit, sicut Dominus
 no placuit ita factum est, sic, non Dominus bene-
 dicitum. Hic colophonem imponat doctissimum
 & elegantissimum D. Chrysostomi argumentum
 qui perpendens illa Apostoli verba: Sic nos existi-
 mei homo &c. Videlicet quod inueniatur. Postquam
 stylo politiori probasset, quae cum q; habeatis bo-
 na, dona esse Dei, quorum nobis vnum pro libe-
 ro quoque suo indulget beneplacito, corporis ani-
 ma; diuitiarum, familiarum, filiorum, dignitatum, in
 hac verba concludit: Hic ergo, quod non affluere
 desiderantes philosophemur. Quia quae sunt ma-
 ma lucrabimur gratia eius erimus, & diu habi-
 mus, & diu a nobis auferuntur &c. Nam et si ge-
 nium accepit, sum sumptu, si honorem si gloriam,
 si corpus & ipsam animam, si filium tuum accepe-
 rit, non tuum accepit filium sed suum seruum non
 enim tu effinxisti, sed ille seruit eum &c.

§. 20. Dei doctrinam intelligit qui suam recti-
 ficat voluntatem, quae male disposita exca-
 cat intellectum.

Si quis voluerit voluntatem eius fieri, hic for-
 osent ut doctrina verum ex Deo sit, an ego
 a me ipso loquar. Non satis fuit. Rediens cor-
 illa testari, quod doctrina sua nihil haberet in-
 uentionis humanae, nec doctoreno effecti produ-
 eta capite, sed celestis effecti diuina; & ab aete-
 no descendens. Patre iam per se illis modum pra-
 scribit ac faciem, quoque eam hanc intelligere,
 nempe, si voluerit aeterni Patris obedientia volun-
 tati: Si quis voluerit voluntatem eius, hic cognosces
 &c.

Cur data mandata, quia in illis tibi manifestat id quod vult
 nobis sit fieri: Lex Dei data est, ut illam cognosceres: &
 hoc est quod summam intendit dicere, vt vo-
 luntas tua tua non sequatur passiones cupidita-
 tis, concupiscentiae, rancoris, inuidiae, simularis,
 nec iuxta illas procedat sed his omnibus libeta,
 se conformet ei, quod illi Deus praecipit, eum
 super omnia diligendo, proximum autem sicut se-
 ipsum, sequendo rationis, boniq; doctum, mali fu-
 giendo, id est, omne quod bono non situr refragari.
 Voluit exponere Dominus, sic sentit D. Chry-
 stostomus, a Theophylact. & Berythm & D. C. y-
 nullus e causam ob quam ipse doctrinam Christi-
 mirantes aliquid diuini, non illam obedientes re-
 cipientes sed rebelles ei recalcitrarent, hanc scilicet
 quia voluntatem gereret peruersis, corruptam
 iam passionibus, ardenti cupiditate, diabolicam,

ambitione, audentibus inuidiae stimulis, hostibusque
 in Christum animo, quem vnanimam sibi capi-
 talem adhibebant, occidere quatebant, sanguis. Ob praua
 nemque eius stiebant. Hoc illis in praesenti de voluntate
 elaxat Euangelio, dicens illis, quod Dominus Dei do-
 suam illis per Moysen dedisset, legem, in qua doctrina no-
 suam illis exponeret voluntatem, & nemo ex illis recipitur,
 legem ferat: Nemo Moysi dedit vobis legem, &
 nemo ex vobis facit legem. Et quia obijcere poterant
 & interrogare, in quo ab eius obedientia
 declinamus, Deique voluntati resistimus, addit.
 In eo quod mei quatenus interficere: Quia me
 quatuor interficeret, q. d. Olim damnum & intel-
 lectus vestri, concitas & deprauata, passitur vol-
 untate, diabolica corrupta, multitudine, inu-
 da, & hosti in me animo: ab hoc illam infernali
 exortate ponderes, solum eleuetur, Patris, mei
 voluntati conformetur, per Dei amorem & pro-
 ximi, & desiderium, et quod praecipit, satisfac-
 tiendi: tunc autem clare videbitis & cognosce-
 tis, an mea doctrina de coelo sit recepta ne di-
 guissima.

Hunc approbo sensum vt optimum, & pla-
 num quo nos Dominus intrat, ad quod vera de-
 clarat Theologia, & ornate profertur D. Aug.
 nampe vt intellectus fidei doctrinam suscipiat, & fidem
 illamque intelligat, tunc vt ferre rectitudinem
 voluntatis, vt quanto haec fuerit ab omni passio-
 ne, malitiaque liberior tanto diuini hanc ce-
 lestis fidei doctrinam, clarius intelligat, illicque
 maiori adhaerebit firmitate constanti. In propa-
 tulo est inueat S. Theologiae Princeps D. Thom.
 cui tota suffragatur schola Theologorum, quod
 ad recipiendam in intellectu fidem, necessaria sit
 pia voluntatis affectio, & patet ex differentia, quae
 inter alias scientias fidemque reperitur. Scientia
 procedunt ex principiis adeo euidentibus intel-
 lectui, vt non possit illa non inueni, quocirca vo-
 luntas etiam inuicem illas habet vt certissimas por-
 ro scientia fidei de principiis manat licet certis,
 obiectis non en. & inuentibus, scilicet et diuina
 reuelatione, quam non videmus, vt illa cre-
 damus sequuntur vt, videntur, at illa intellectus
 & quasi captum illique allegant, tunc etiam
 enim piam loquuntur. Ad ostendens, quam dudum
 expolunt.

Hinc illa etiam inueniuntur vt, vt propositum quod dicitur D. Aug.
 des pendet a voluntate. Ceterum si in se homo, nolens lib de
 (antiquo loquentem D. Aug. per eundem vt omni nisi vult
 vult. Cum scilicet intellectus a voluntate pendat, credent
 quali voluntas affectu circa illa fuerit, etiam de in ad Ho-
 tellectus ad illa credenda, dispositus. Tu videns in c. 16.
 quam nulli laborat ad cretas, quod ea delectat & Tom. 6.
 tibi

a Ho. 48.
 in Ioan.
 b In c. 7.
 Ioan.
 c. 16. 4. in
 Ioan. c. 43.